

VYDÁNÍ 6/2009

ČÍSLO: 6/2009 · ROČNÍK: VII

[HTTP://SBIRKA.NSSOUD.CZ/](http://sbirka.nssoud.cz/)

[HTTP://SBIRKA.NSSOUD.CZ/CZ/OCHRANA-LESA-OPATRENI-K-ZAJISTENI-BEZPECNOSTI-OSOB-A-MAJETKU.P1884.HTML](http://sbirka.nssoud.cz/cz/ochrana-lesa-opatreni-k-zajisteni-bezpecnosti-osob-a-majetku.p1884.html)

1846/2009

OCHRANA LESA: OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI OSOB A MAJETKU

k § 22 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)

Orgán státní správy lesů či jiný příslušný orgán státní správy nemůže na základě § 22 odst. 1 věty druhé zákona č. 289/1995 Sb., lesního zákona, vydat rozhodnutí, kterým stanoví rozsah a způsob zabezpečovacího opatření na skalním masívu nacházejícího se na pozemku určeného k plnění funkcí lesa vlastníku sousední nemovitosti. Takové zabezpečovací opatření je svojí podstatou natolik rozsáhlé, intenzivní a náročné na odborné provedení, že zdaleka přesahuje možnosti vlastníka ohrožené nemovitosti. Nelze jej proto srovnávat se zabezpečovacími opatřeními, které se podle § 22 odst. 1 věty první lesního zákona provádějí k předcházení škod způsobených zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 1. 2006, čj. 15 Ca 85/2005-34)

Věc:

a) Růžena B. a b) Jaroslav B. proti Krajskému úřadu Ústeckého kraje, za účasti státního podniku Lesy České republiky, o opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku.

Městský úřad Děčín vydal dne 29. 9. 2003 rozhodnutí, jímž dle § 22 odst. 1 lesního zákona stanovil vůči žalobcům rozsah a způsob nelesnických opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku. Důvodem vydání rozhodnutí byl hroučící se skalní masív nacházející se na sousedním pozemku určeném k plnění funkcí lesa, vlastněném osobou zúčastněnou na řízení. Žalobci jakožto vlastníci nemovitosti byli oprávněni k ochraně svého domu a osob v něm před pádem kamenů provést na svůj náklad na sousedním lesním pozemku podezdění či odebrání kamenů, jež svým případným pádem ohrožují předmětnou nemovitost, přičemž práce byli povinni provádět tak, aby co nejméně rušili

užívání lesního pozemku. Dále pak měli žalobci zajistit svoji nemovitost tak, aby při provádění zabezpečovacích prací nedošlo k jejímu poškození. Rovněž tak měli zajistit, aby se v den provádění zabezpečovacích prací v ohrožených nemovitostech a v jejich blízkém okolí nezdržovala žádná osoba nebo zvíře a nedošlo tak k ohrožení života nebo zdraví osob či majetkovým újmám. Konečně pak měli žalobci zajistit, aby před započítím a po skončení zabezpečovacích prací byl vlastník – tj. osoba zúčastněná na řízení – o těchto skutečnostech vyrozuměn.

Odvolání žalobců proti tomuto rozhodnutí žalovaný dne 21. 2. 2005 zamítl.

Proti uvedenému rozhodnutí žalovaného brojili žalobci žalobou, ve které zejména namítali, že jim žalovaný v rozporu s § 22 odst. 1 lesního zákona uložil povinnost provést opatření na sousedním pozemku určeném k plnění funkcí lesa. Přitom tvrdil, odvolává se na údajné stanovisko Ministerstva zemědělství, že rozhodnutím pouze vyjádřil zásady, podle nichž vlastník pozemku určeného k plnění funkcí lesa neodpovídá za škody, které mohou být způsobeny událostmi dle lesního zákona. Dále pak žalobci namítli nezákonnost rozhodnutí, neboť byla zcela pominuta rovnost subjektů vlastnického práva v jejich neprospěch. Rozhodnutí žalovaného i správního orgánu I. stupně odkazují na ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona, které se však na daný případ nevztahuje. Opatření nelesnického charakteru jim totiž ukládá provést na vlastní náklad podezdění a odebrání kamenů, jež svým případným pádem ohrožují nemovitost, avšak toto opatření nevychází z reálné situace v dané lokalitě, která překračuje intenzitu předpokládanou v tomto zákonném ustanovení. Rozhodně nelze přirovnávat padání kamenů, přesah větví apod. s rizikovým geofaktorem, jímž je postupné hroucení skalního masivu nebo jeho části, tak jak k tomu dochází. Vyhodnocení a náprava svým rozsahem po všech stránkách vybočují z možností jednotlivce a nelze si představit, že by zákonodárce mohl mít na mysli založení zcela nepřiměřené povinnosti ohrožovaným či postiženým vlastníkům. Není tedy možné, aby nelesnickým opatřením byla na ně přenesena odpovědnost takového rozsahu a takové intenzity. V této souvislosti poukázali na rozpor s čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Konečně též žalobci namítli, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou v rozporu s ustanovením § 20 lesního zákona, které zakazuje provádět v lese terénní úpravy, narušovat půdní kryt, budovat chodníky a stavět oplocení nebo jiné objekty.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě mimo jiné uvedl, že rozhodnutí o opatřeních k zajištění bezpečnosti osob a majetku vydané podle § 22 odst. 1 lesního zákona ve své podstatě umožňuje ohroženým osobám chránit svou bezpečnost a svůj majetek před nebezpečím směřujícím ze strany ať již pozemku určeného k plnění funkcí lesa nebo lesního porostu na tomto pozemku. Rozhodnutím ve věci se dává ohrožené osobě možnost zamezit dalšímu ohrožení, ale zároveň i stanovuje způsob provedení a rozsah zabezpečovacích opatření, aby se předešlo svévoli nebo byla zaručena přiměřenost prováděných opatření. Vlastník ohrožené stavby totiž nesmí provést zabezpečovací opatření na pozemcích určených k plnění funkce lesa z vlastní iniciativy a podle vlastního uvážení.

Orgán státní správy lesů tedy může rozhodnout jen o rozsahu a způsobu zabezpečovacích opatření, a nikoliv o tom, kdo opatření provede. Tím je podle lesního zákona vlastník ohrožené stavby ať již sám, nebo prostřednictvím jiného subjektu, který za něho nezbytně nutná opatření na základě a v rozsahu stanoveném rozhodnutím orgánu státní správy provede. Dále nelze souhlasit s tím, že se ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona na daný případ nevztahuje. Orgán státní správy lesů podle něho rozhoduje o oprávnění vlastníků ohrožené nemovitosti provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření před nebezpečím směřujícím ze strany pozemku určeného k plnění funkcí lesa. V případě, že bude nutné provést zabezpečovací opatření ve větším rozsahu a znamená to pro dotyčný subjekt vynaložení většího množství finančních prostředků, které jsou nad jeho možnosti, je nutné požádat o finanční pomoc stát prostřednictvím příslušného orgánu místní samosprávy. Konečně pak rozhodnutí opravňuje žalobce k zajištění bezpečnosti osob a majetku a zároveň je povolením výjimky z některých zákazů uvedených v ustanovení § 20 odst. 1 lesního zákona.

Krajský soud v Ústí nad Labem napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Z ODŮVODNĚNÍ:

Vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb a zařízení jsou povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou nebo budou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa; tato opatření jsou oprávněni provést i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Rozsah a způsob zabezpečovacích opatření stanoví orgán státní správy lesů, pokud není podle zvláštních předpisů příslušný jiný orgán státní správy. Vlastník pozemků určených k plnění funkcí lesa je povinen provedení opatření strpět (§ 22 odst. 1 lesního zákona).

Z tohoto zákonného ustanovení tedy vyplývá, že vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb mají povinnost provést opatření k zabezpečení před škodami hrozícími z pozemků určených k plnění funkcí lesa toliko na svých pozemcích, stavbách či zařízeních. Na pozemcích určených k plnění funkcí lesa jsou pak tato opatření provádět pouze oprávněni, takže lesní zákon jim v takovém případě žádnou povinnost nestanovuje, což ostatně ani není možné, neboť žádné zákonné ustanovení nemůže nikomu uložit povinnost provést zásah na cizím pozemku. Orgán státní správy lesů či jiný orgán státní správy pak svým rozhodnutím nezakládá povinnost zabezpečovací opatření provést, nýbrž toliko stanovuje jeho rozsah a způsob, a to jak ve vztahu k ohroženým pozemkům, stavbám a zařízením, tak i ve vztahu k pozemkům určených k plnění funkcí lesa.

Tak tomu bylo i v nyní projednávané věci, v níž správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 29. 9. 2003 rozhodl, že žalobci jsou oprávněni k ochraně svého domu a osob v něm před pádem kamenů

provést na svůj náklad na příslušném lesním pozemku podezdění a odebrání kamenů, jež svým případným pádem ohrožují jejich nemovitost. Žalobcům tedy nebyla tímto rozhodnutím založena žádná povinnost, nýbrž toliko oprávnění zabezpečovací opatření provést. Stanovení povinností žalobcům provádět práce s co nejmenším narušením užívání lesního pozemku, se zajištěním své nemovitosti před poškozením a se zabezpečením toho, aby se v ohrožených nemovitostech a v jejich blízkém okolí nezdržovala žádná osoba nebo zvíře, pak představuje toliko vymezení způsobu provedení zabezpečovacího opatření. Úvaha správních orgánů i žalobci zmíněného stanoviska Ministerstva zemědělství ohledně určení subjektu, který má povinnost zakročit proti hrozící škodě, pak byly zmíněny pouze v odůvodnění obou rozhodnutí, přičemž závazná je pouze jejich výroková část o stanovení rozsahu a způsobu zabezpečovacích prací, které se opíralo o ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona. Rovněž tak nelze souhlasit s tím, že oprávnění žalobců provést podezdění a odebrání kamenů stanovené v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je v rozporu s ustanovením § 20 odst. 1 písm. b) lesního zákona, podle něhož je v lesích zakázáno provádět terénní úpravy, narušovat půdní kryt, budovat chodníky stavět oplocení a jiné objekty. Obě zmiňovaná zákonná ustanovení jsou totiž součástí hlavy třetí lesního zákona, která upravuje obecné užívání lesů. V tomto kontextu je zapotřebí stanovení rozsahu a způsobu zabezpečovacích opatření chápat jako výjimku ze zákazu provádění určitých činností v lese, která má zajistit bezpečnost osob a majetku před škodami, jež mohou vzniknout z pozemků určených k plnění funkcí lesa. S těmito žalobními námitkami se tedy soud neztotožnil.

V ostatním však dal za pravdu žalobcům.

Z listin a fotodokumentace, které byly založeny ve správním spise a předloženy i při ústním jednání soudu, totiž vyplývá, že rozhodnutím o rozsahu a způsobu zabezpečovacích opatření se žalobcům dostalo oprávnění provést zásah na hroučícím se skalním masívu, který se nachází v bezprostřední blízkosti jejich nemovitosti, na pozemku určeného k plnění funkcí lesa. Zabezpečovací opatření na skalním masívu nacházejícího se na pozemku určeného k plnění funkcí lesa je však již svojí podstatou natolik rozsáhlé, intenzivní a náročné na odborné provedení, že zdaleka přesahuje možnosti vlastníka ohrožené nemovitosti. Nelze jej proto srovnávat se zabezpečovacími opatřeními, které se podle § 22 odst. 1 věty první lesního zákona provádějí k předcházení škod způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa. Orgán státní správy lesů či jiný příslušný orgán státní správy tedy nemůže podle § 22 odst. 1 věty druhé lesního zákona vydat rozhodnutí, kterým stanoví rozsah a způsob zabezpečovacího opatření na skalním masívu nacházejícího se na pozemku určeného k plnění funkcí lesa vlastníku sousední nemovitosti. Lze tedy konstatovat, že v dané věci nebyly splněny zákonné podmínky pro stanovení rozsahu a způsobu zabezpečovacího opatření, takže správní orgány obou stupňů porušily ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona, když takové rozhodnutí vydaly.

6/2009

SBÍRKA
ROZHODNUTÍ
 NEJVYŠŠÍHO
SPRÁVNÍHO
SOUDU

6 2009
VII. ročník

(Rozhodnutí č. 1832-1846)